

FIATAL
ALKOTÓK
A SZOBROK
VÁROSÁBAN

2014.

OKTÓBER 03
NOVEMBER 03.

TURISZTIKAI KÖZPONT • NAGYATÁD

FIATAL ALKOTÓK A SZOBROK VÁROSÁBAN

TURISZTIKAI KÖZPONT
NAGYATÁD

2014. OKTÓBER 3 - NOVEMBER 03.

A kiállítást szervezte:
Dr. Sefferné Nagy Erika

A kiállítást rendezte:
A Magyar Képzőművészeti Egyetem művésztanára Gálhidy Péter

A katalógus elkészítésének támogatói:
Nemzeti Kulturális Alap
Nagyatádi Kulturális és Sport Központ

Kiadja a Nagyatádi Kulturális és Sport Központ
Felelős kiadó: Pümkösd Márton igazgató

A fotókat készítette: Ormai Bálint
A kiadványt szerkesztette: Huszár Endre

ISBN 978-963-87468-7-0

Készült:
Pethő Nyomda Kft. Kaposvár

FELKÉSZÍTŐ TANÁROK:

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

GÁLHIDY PÉTER MŰVÉSZTANÁR

JÓZSA PÁL MŰVÉSZTANÁR

KAPOSVÁRI EGYETEM

DR. DELI ÁGNES DLA - SZOBRÁSZMŰVÉSZ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

REZSONYA KATALIN SZOBRÁSZ, TANÁR

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A szobrokkal csak a baj van.

Önző módon, nézzük először az alkotó szempontjából: a szobrok gyakran sok pénzbe, időbe és energiába kerülő, hosszú és fáradságos munkával elkészített tárgyak, amelyeket nehéz eladni és ezért tárolni kell. Sok szobrász elmondhatná azt, amit egy kedves pályatársam így fogalmazott meg egyszer: "Én nem dolgozom ingyen. Minden munkámért keményen megfizettem."

Otthon egy szobor porfogóként csak foglalja a helyet, ezt mi szobrászok persze úgy mondjuk, hogy a szobor kihat a térből magának egy darabot. Nem lehet egy papírdobozban elsüllyeszteni a szekrény mélyére vagy az ágyneműtartóba, mint a gyerekek kinőtt vagy megunt játékait. Egy szobrot nem is igen lehet kinőni, megunni pedig végképp nem, ugye.

A kiállítóhelyeken is csak a baj van a szobrokkal: nem elég, hogy nehezebb szállítani azokat, de például hol nem kell alájuk posztamens, hol meg igen, pont olyan méretű viszont nem áll rendelkezésre. Egy, a szakmája iránt talán túlságosan is elkötelezett festőművész szerint a szobor az, aminek neki szokott ütközni, amikor egy képet szeretne megnézni távolabbról. A festményekkel amúgy is kevesebb a zűr: fenn vannak a falon, és a sakkszakkörnek sem kell más helyiség után nézni a kiállítás időtartama alatt, mint egy-egy kisebb, közösségi térként is funkcionáló galériában. A köztér sem egyszerűbb. A szobrokat összefirkálják, lefestik, részeit lefűrészelik, vagy csak különösebb cél nélkül rongálják meg. A helyreállítás drága és macerás, és akkor azt még nem is említettem, mennyivel több autónak juthatna parkolóhely a szobrok helyén. Tőlük megszabadulni sem egyszerű; szobrot dönteni csak forradalmaknak megengedett ihletett pillanatokban.

Éppen ezek miatt vagy ezek ellenére jó a szobrászoknak Nagyatádra jönniük. Mert itt szeretik és becsülik a szobrokat. Majdnem negyven évvel ezelőtt alakult meg a Nagyatádi Faszobrász Alkotótelep azzal a céllal, hogy monumentális kültéri faszobrok jöjjenek létre. A szimpóziumok és művésztelepek kora volt ez, amikor több olyan alkotótelep is létesült, amely egy-egy anyag vagy technika (kő, vas, kerámia, bronz vagy éppen fa) köré szerveződött ahhoz kialakított műhellyel, gépekkel, szerszámokkal, asszisztenciával. A szobrászok számára ez azért is előnyös, hiszen nem kell feltétlen az egész műhellyel megjelenni, gyakran elegendő a kedvenc és megszokott kéziszerszámokat, kisgépeket hozni.

Hagyományosan a szobrászat kétféle technikai eljáráson alapul: additív illetve szubsztraktív, amelyek egészen más alapállást, gondolkodást kívánnak meg az alkotótól. Additív, vagyis hozzáadáson alapuló eljárás a mintázás, amikor felépíti a szobrász a szobrot agyagból, viaszból, gipszből vagy más anyagból; és ennek megfelelően a szubsztraktív, vagyis elvétel alapú eljárás a faragás, amikor a végleges szobor méreténél nagyobb méretű tömbből bomlik ki a forma a felesleg eltávolítása útján.

A faszobrászat alapvetően a faragáson alapul, de mégis erőteljesen különbözik a kőfaragástól. A fánál a szobrász nem egyszerűen rákényszeríti az akaratát az anyagra, inkább különféle kompromisszumokon keresztül, a fa tulajdonságainak, szálirányának a figyelembevételével próbál a céljához elérni. Az is jelentős különbség a kőhöz képest, hogy a fa méretei, formája sokkal inkább behatároltak. Emiatt gyakran szükséges különféle csapolásokkal kiegészíteni a szobrot, ha az eredeti forma azt nem tette lehetővé. A faszobrászat magyarországi aranykora, a gótika és a barokk idején általánosan bevett gyakorlat volt, hogy a figurák végtagjait vagy akár fejét ilyen csapolások segítségével oldották meg. Ez a módszer már a hozzáadásos eljáráshoz közelít, illetve előrevetít egy későbbi szobrászati eljárást a konstrukciót. Ugyanakkor ma már lehetőség van előre szárított pallókból tömbösíteni a fát, s ezáltal magát a nyersanyagot a kőhöz hasonlóan is kezelni.

Nem áll szándékomban a faszobrászati alkotótelep történetét részletesen ismertetni e helyt, inkább csupán néhány szóban összefoglalni azt. Az alkotótelep létrejöttékor monumentális, kültérre szánt alkotások létrehozása volt a cél. Nemzetközi és hazai művészek meghívás alapján több hónapot töltöttek itt, hogy szakmai segédlettel létre tudják hozni a szobrokat. Az eleinte bőkezű támogatás a rendszerváltás idejére majdnem teljesen elfogyott és ezzel együtt

már a kültéri szobrok felállítása elveszítette az elsődlegességét, bár a legutóbbi időkben is akad példa ilyenre, mint Gálhidy Péter vagy Gaál Tamás munkája a szoborparkban. Sokkal inkább alkotótelepek szervezése és ezekkel részben összefüggve, biennálé rendszerben országos faszobrászati kiállítások rendezése vált fontossá. Az elmúlt tíz évben leginkább a hazai művészeti felsőoktatás különböző intézményei, a Magyar Képzőművészeti Egyetem, a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem és a Kaposvári Egyetem hallgatói járnak nyári művésztelepi gyakorlat keretében Nagyatádra.

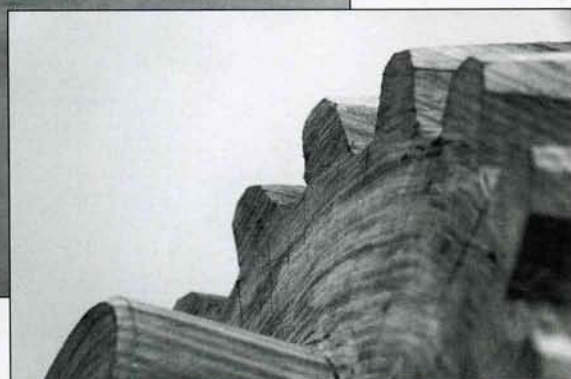
Ezzel el is érkeztünk a jelenhez és ehhez a kiállításhoz is. A Nagyatádi Faszobrász Alkotótelep az oktatás és ezzel együtt újra a kísérletezés terepe lett. A rövid, kéthetes szakmai kurzusokon avatott mesterek irányítása alatt ismerkedhetnek meg a diákok a faszobrászattal, illetve valósíthatják meg elképzeléseiket fából. Bár a rövid idő többnyire nem elegendő arra, hogy a szobrok végleges formájukat elnyerjék (általában az év folyamán később az egyetemen fejezik be azokat), arra mindenképpen elegendő, hogy az érdeklődés felkeltésén túl a szakmai alapokat is elsajátítsák. Az évek során itt megfordult szobráshallgatók közül többen is magas színvonalon készítenek szobrokat fából azóta is az itt szerzett alapokra és élményekre támaszkodva. Volt szerencsém az utóbbi években nekem is heteket eltöltenem az alkotótelepen, és a szoborpark, a látogatóközpont és a műhely behatárolta területen kívül jóformán csak a bevásárlások miatt léptem ki. Nagyon jól lehet dolgozni, inspiráló, hogy rögtön anyagban lehet megvalósítani az elképzeléseket, pontosan olyan távolságra a várostól, hogy a gépek zaja már senkit nem zavar.

Ezt támasztják alá az ezen a kiállításokon kiállított művek is. Meglehetősen sokféle szobrászati megközelítés találkozik itt heterogén közeget alakítva, amelynek azonban közös vonala a fával való dolgozásnak a szeretete. Sorrendben tehát a következő művésztelepek anyagából áll össze a kiállítás: Deli Ágnes szobrásművész vezetésével a kaposvári egyetem diákjai június 23. és 30., Rezsonya Katalin szobrásművész irányításával a pécsi szobráshallgatók augusztus 3. és 16., illetve Gálhidy Péter és Józsa Pál szobrásszok közreműködésével a budapesti Magyar Képzőművészeti Egyetem Szobrász Tanszékének hallgatói néhány frissen diplomázottal kiegészülve augusztus 18. és 29. között tartózkodtak Nagyatádon.

Örömmel nyitom meg a kiállítást egyúttal annak a reménynek is hangot adva, hogy Nagyatád még sokáig tudja ezeket a művész-telepeket vendégül látni, fenntartani és a művésztelepi munkákat bemutató tárlatok közül ez nem az utolsó lesz.

Szabó Ádám

BERKES ÁDÁM CSANÁD / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: FOGASKERÉK

MÉRET: 75 X 60 X 60 CM

ANYAG: TÖLGY

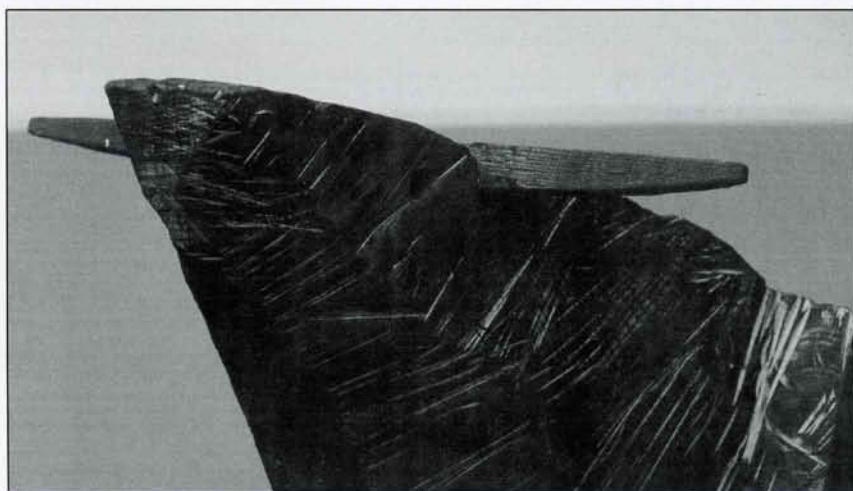

BOGNÁR ÁGOTA / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: RITMUS

MÉRET: 50 X 40 X 20 CM

ANYAG: TÖLGY

ECSEDI ZSOLT / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: „MINT A BIKA”

MÉRET: 140 X 160 X 55 CM

ANYAG: TÖLGY

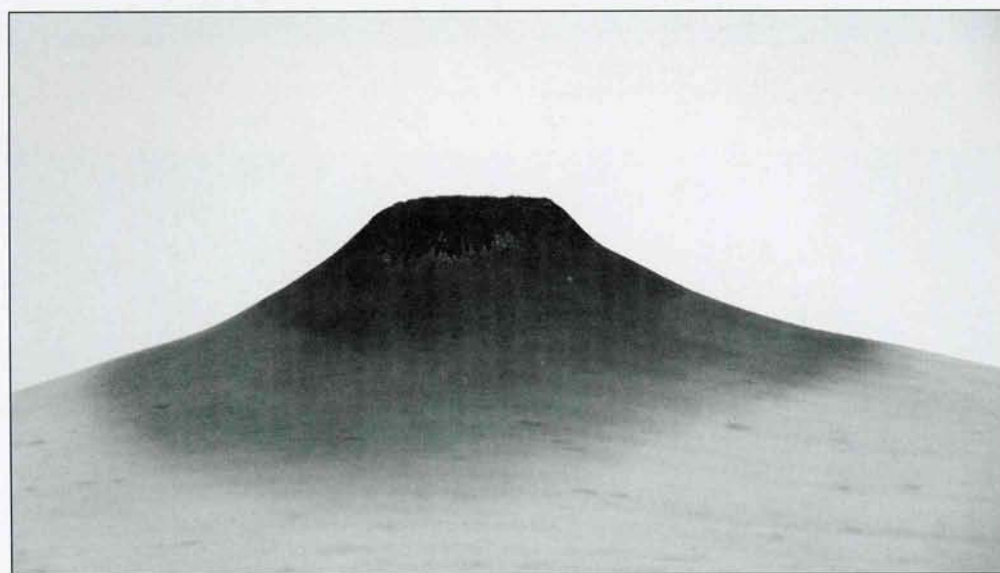
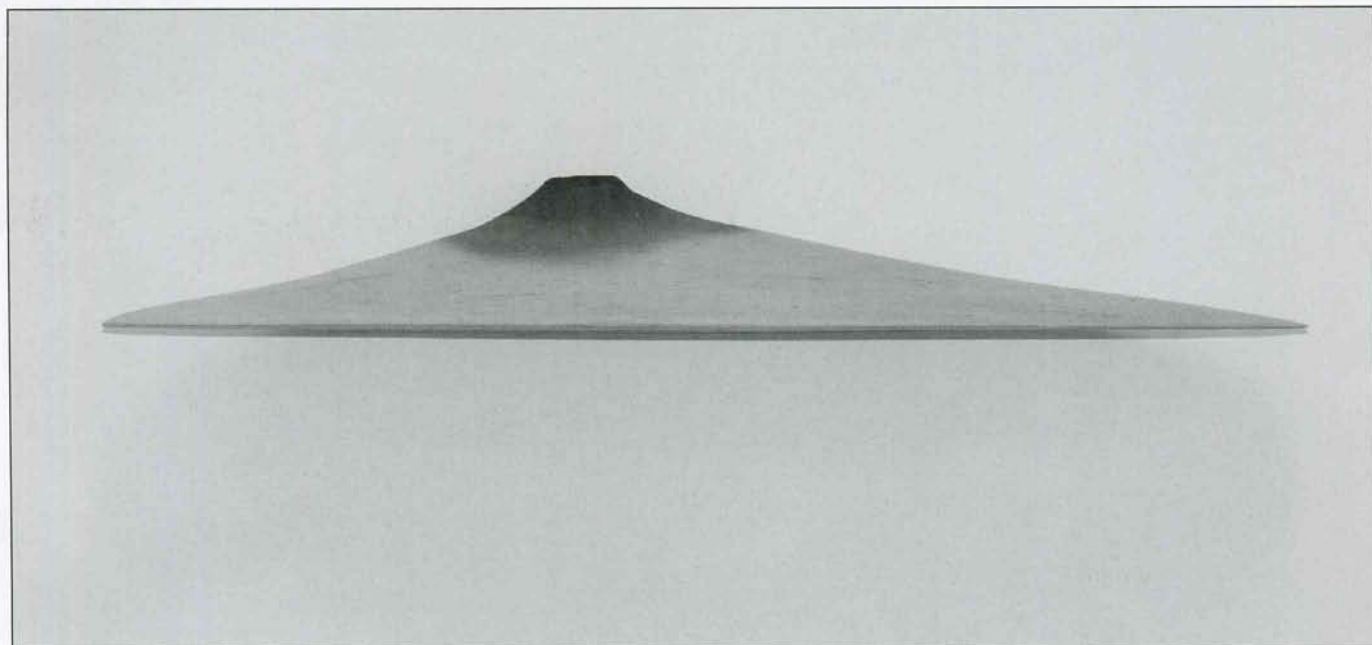

FÁBIÁN KITTI / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: ŐSISÉG

MÉRET: 40 X 40 CM

ANYAG: ÉGER

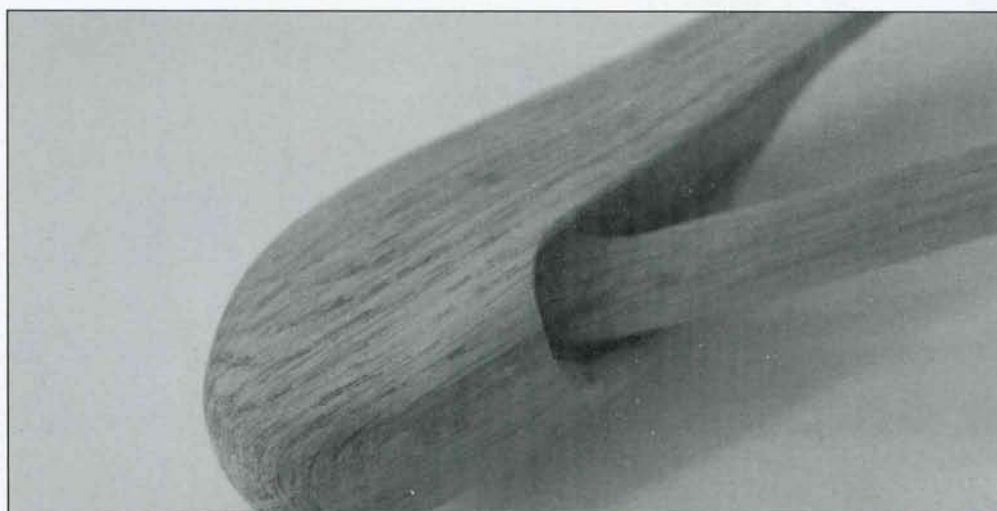
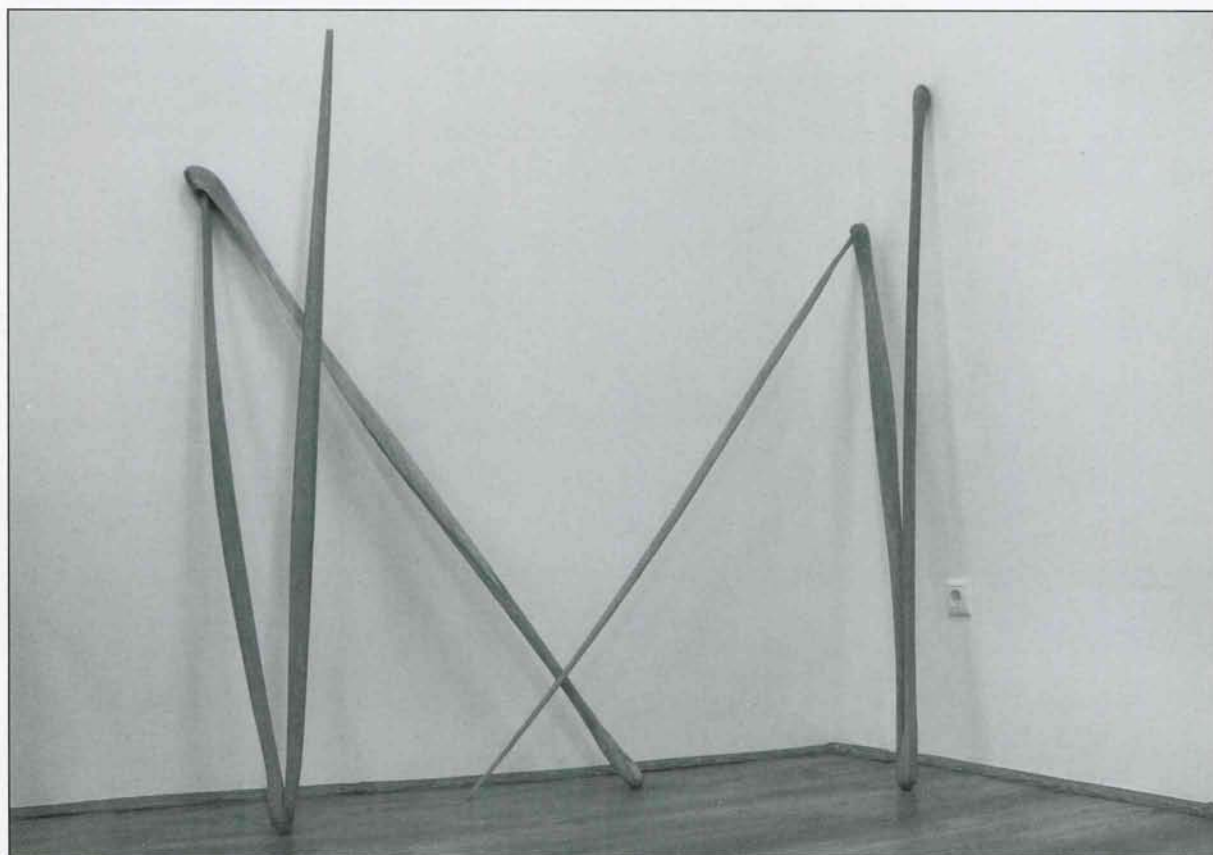

GÁLHIDY PÉTER MŰVÉSZTANÁR / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: T.É.R. HEGYE

MÉRET: 42 x 8 x 10 CM

ANYAG: TÖLGY

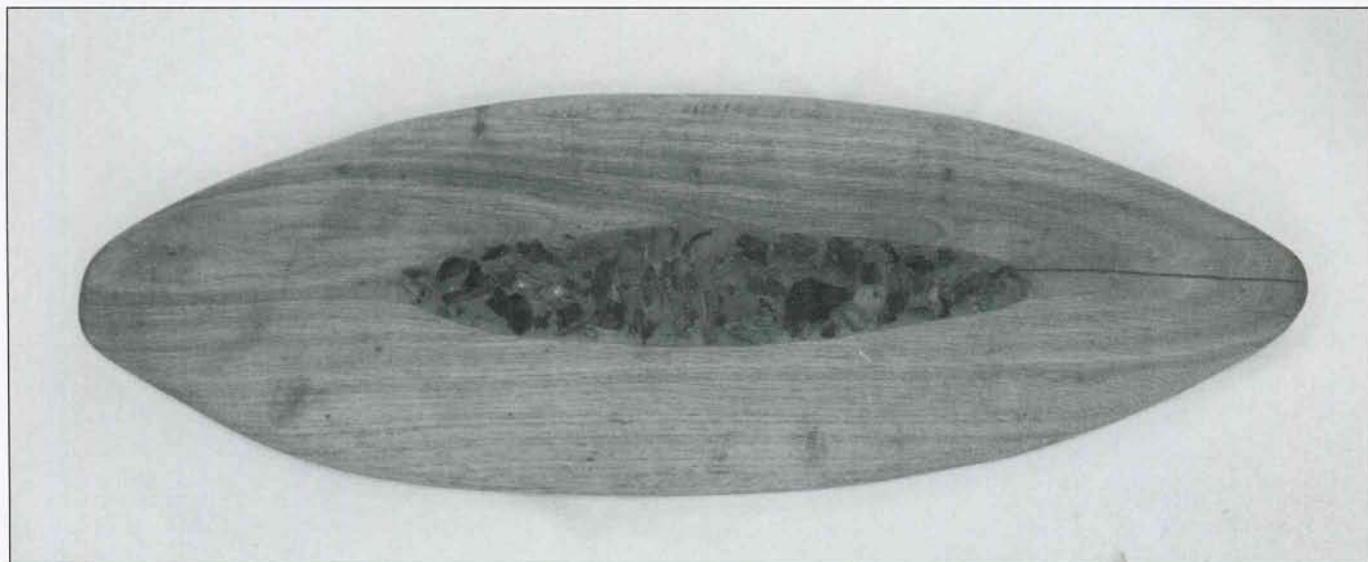

GERGELY-FARNOS LILLA / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: TRÓFEA

MÉRET: 150 X 40 X 30 CM

ANYAG: TÖLGY

GETTÓ JÓZSEF / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: FURCSA KAVICS NAGYATÁDRÓL I.

MÉRET: 50 X 30 X 5 CM

ANYAG: ÉGER, FAKÉREG, MŰGYANTA

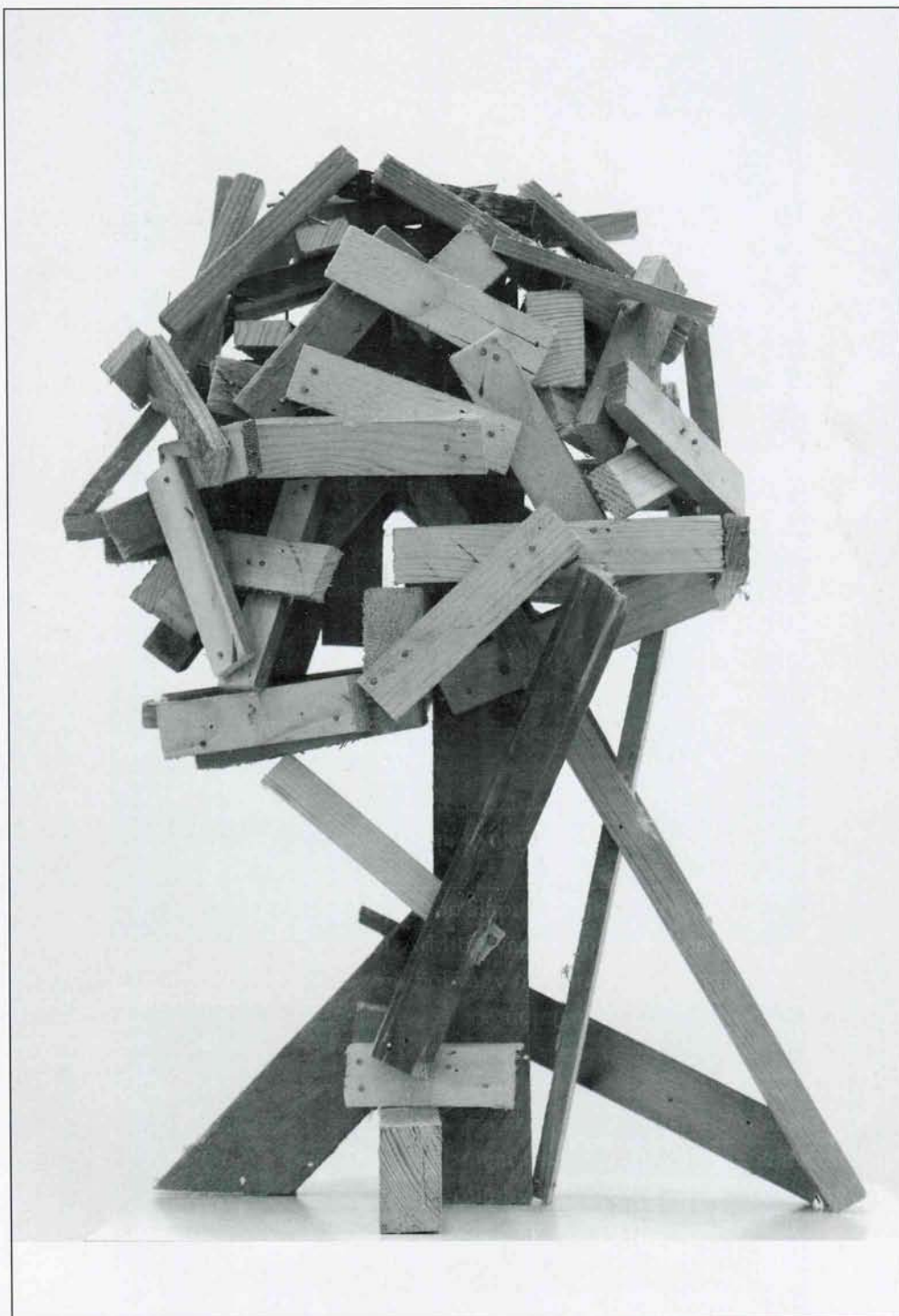

GETTÓ JÓZSEF / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: FURCSA KAVICS NAGYATÁDRÓL II.

MÉRET: 50 x 30 x 5 CM

ANYAG: ÉGER, FAKÉREG, MŰGYANTA

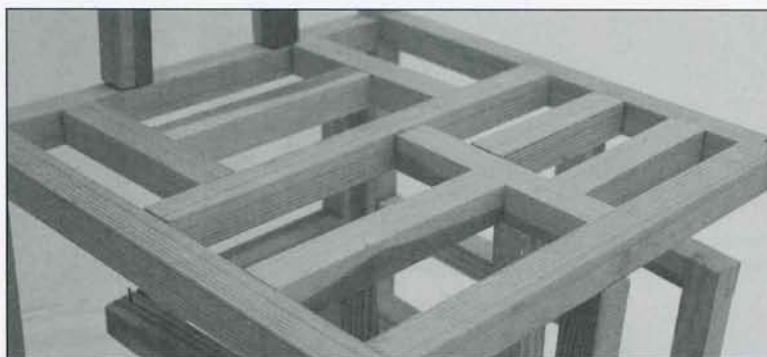
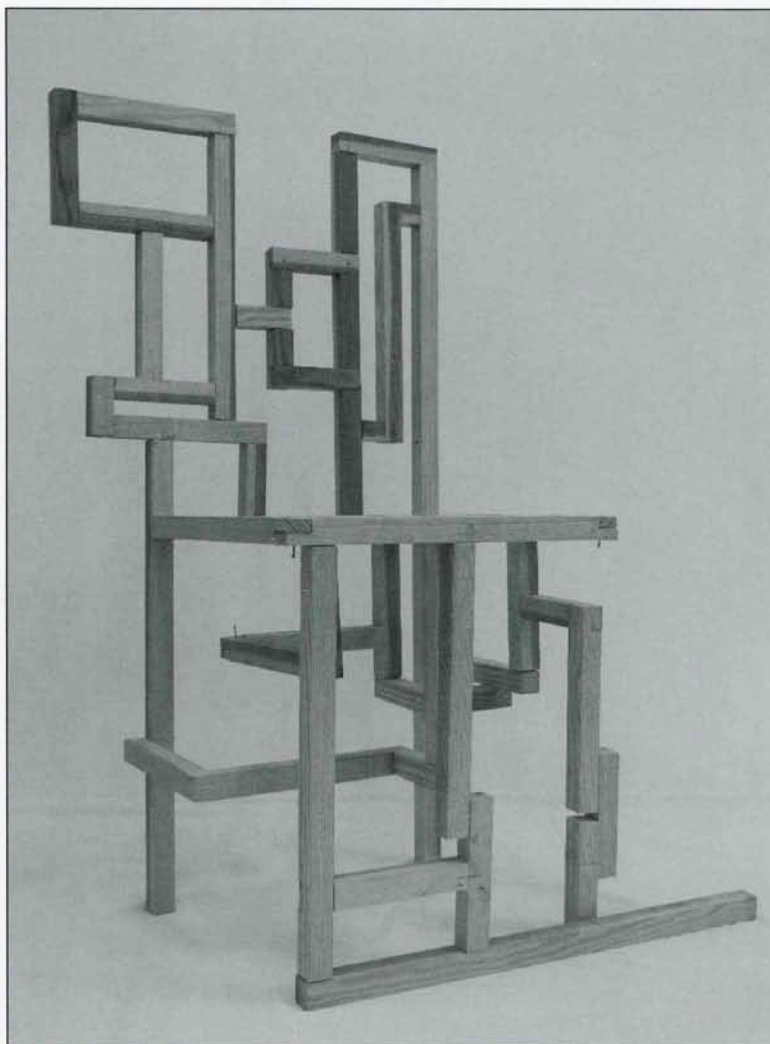

HORVÁTH CSÖRSZ ISTVÁN / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: LÉCESÍTÉS

MÉRET: 50 X 25 CM

ANYAG: FENYŐ

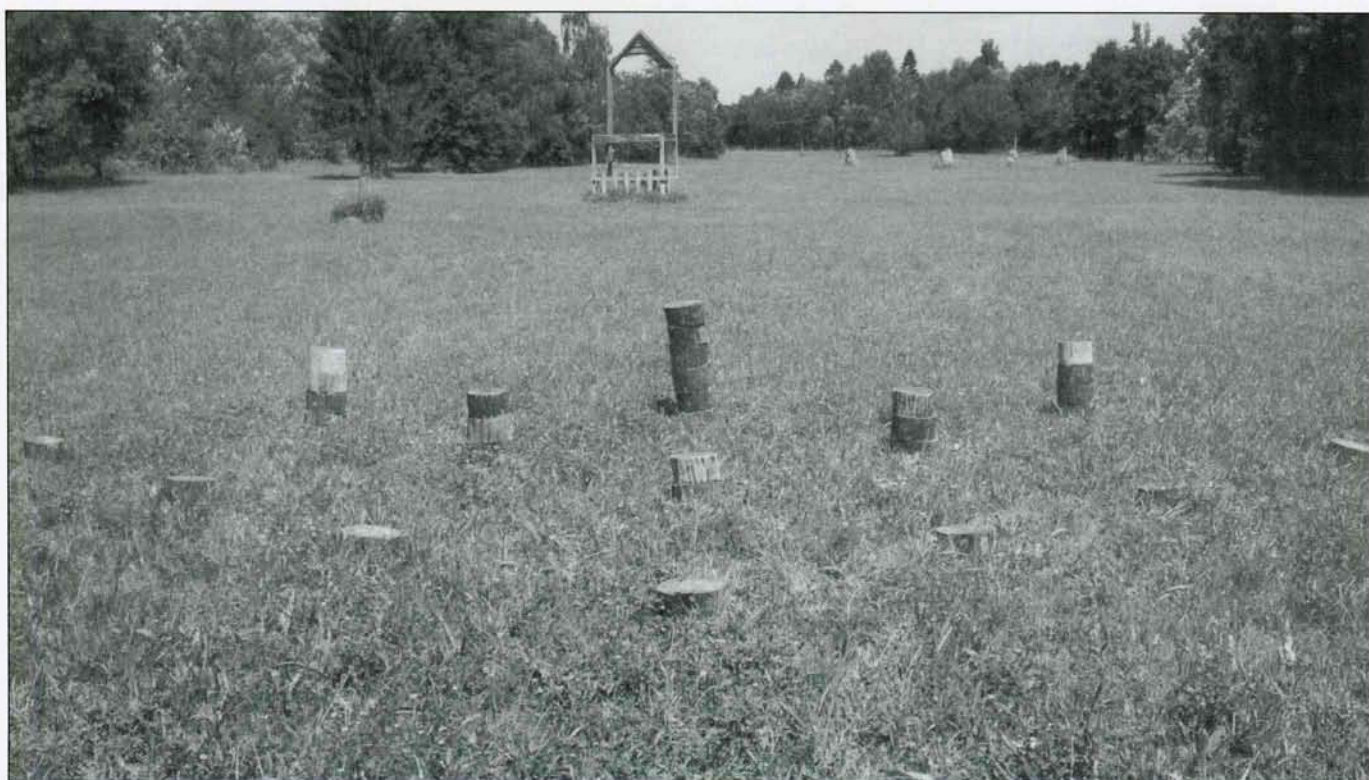

HORVÁTH CSÖRSZ ISTVÁN / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: SZÉK

MÉRET: 40 X 90 CM

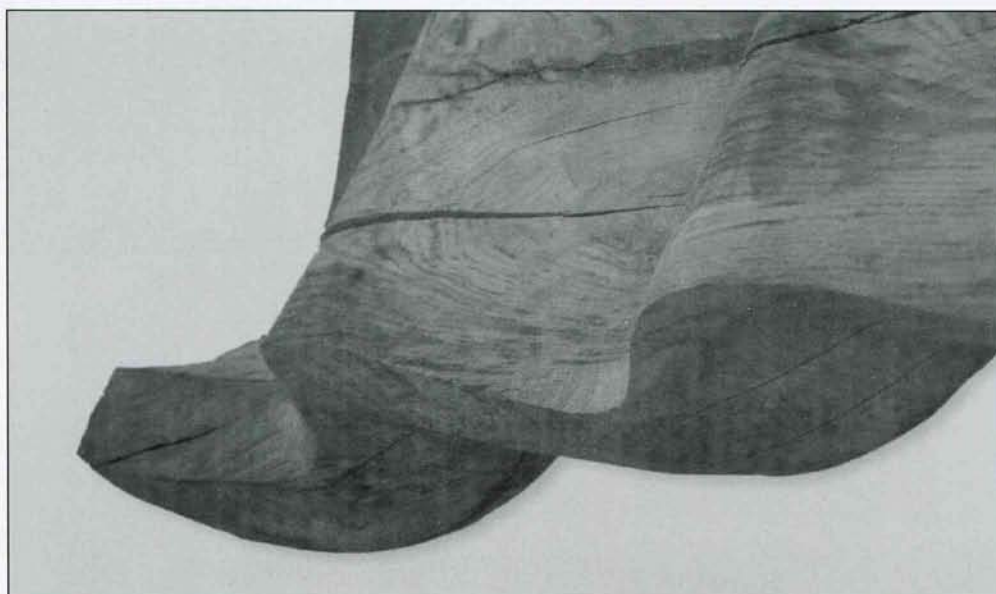
ANYAG: FENYŐ

HORVÁTH ESZTER / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: SZABÁLYSZERŰSÉGEK A TERMÉSZETBEN

TECHNIKA: FOTÓ - LANDART

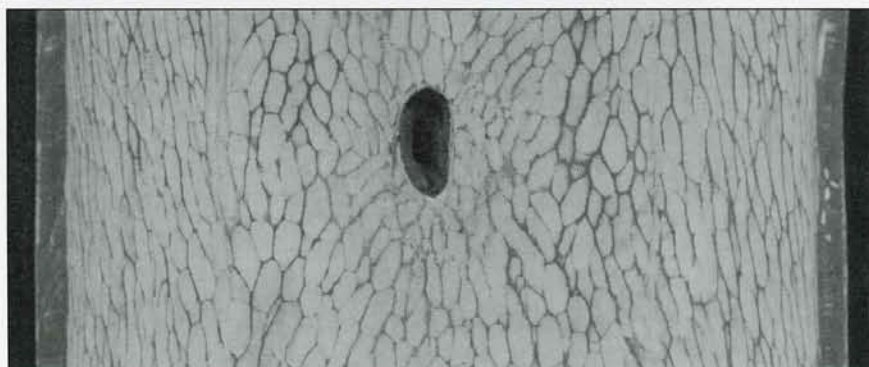
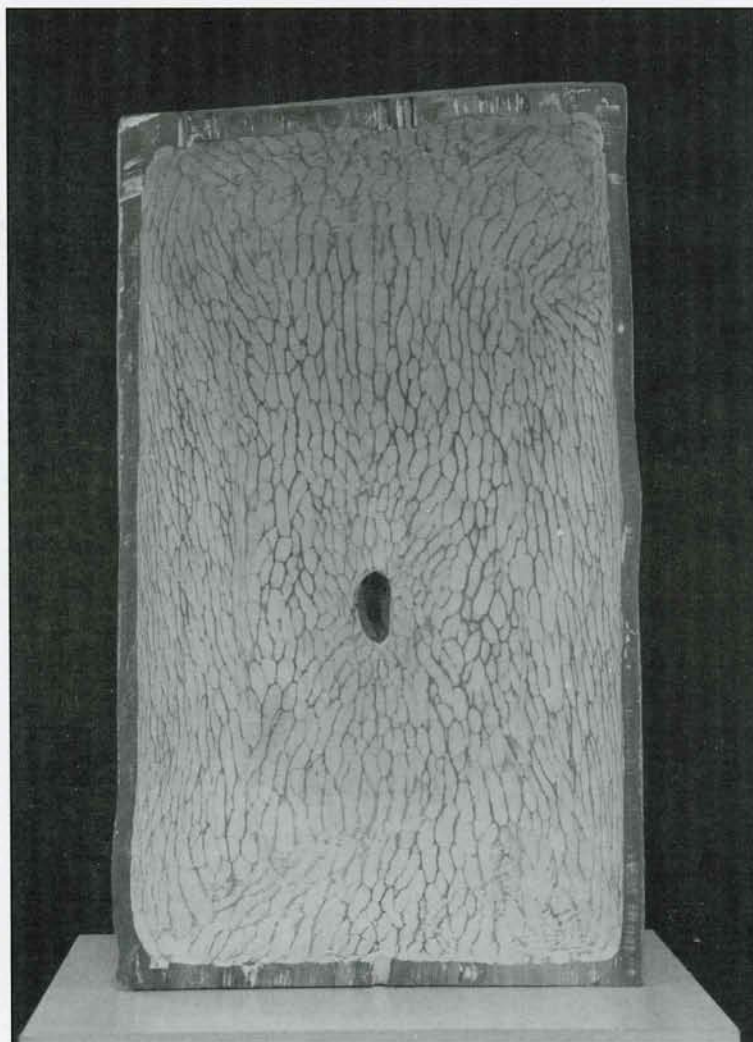

JÓZSA PÁL MŰVÉSZTANÁR / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: LÉTRA

MÉRET: 37 X 67 X 205 CM

ANYAG: TÖLGY

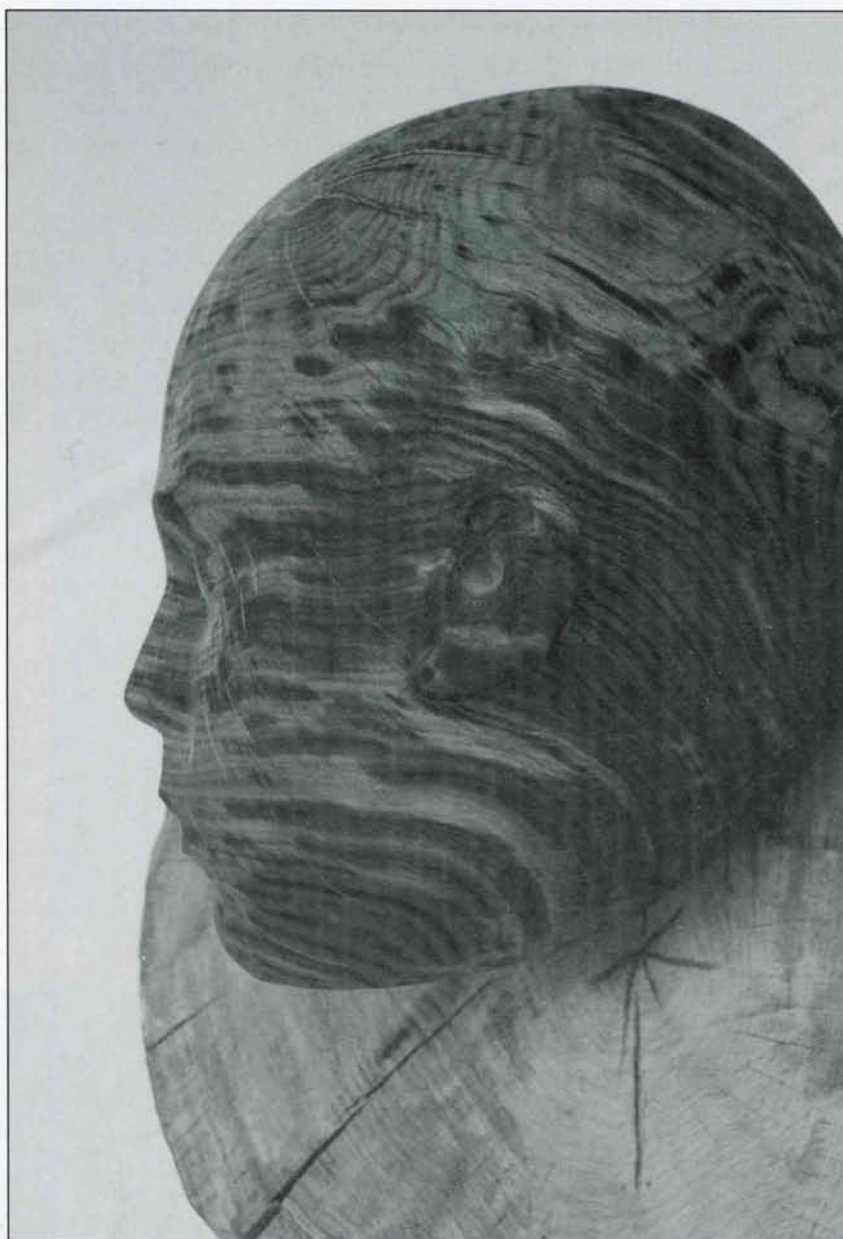

JUHÁSZ ÉVA / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: BÖLCSŐ

MÉRET: 40 X 24 X 12 CM

ANYAG: FESTETT DÍÓ

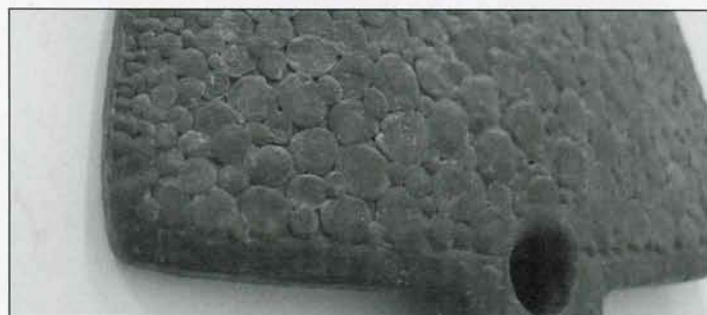

KOLLER MARGIT / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: NEKEM TE

MÉRET: 40 X 72 X 67 CM

ANYAG: TÖLGY

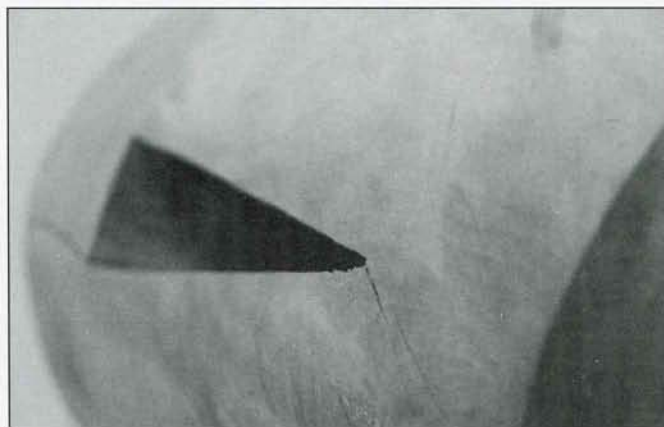
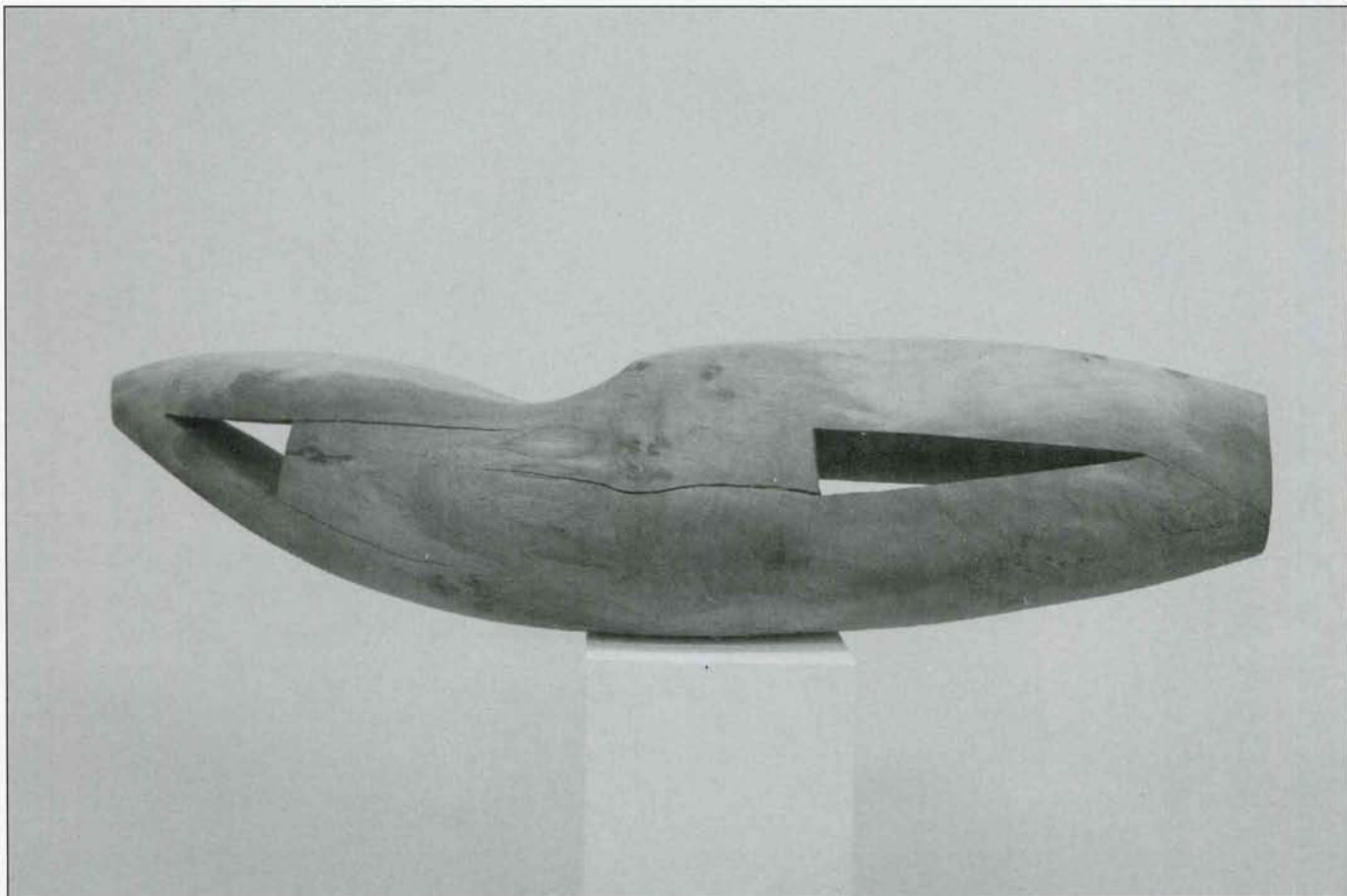

KOTORMÁN ÁBEL CSONGOR / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: KAPA

MÉRET: 42 X 23 X 3 CM

ANYAG: MÉHVIASZ

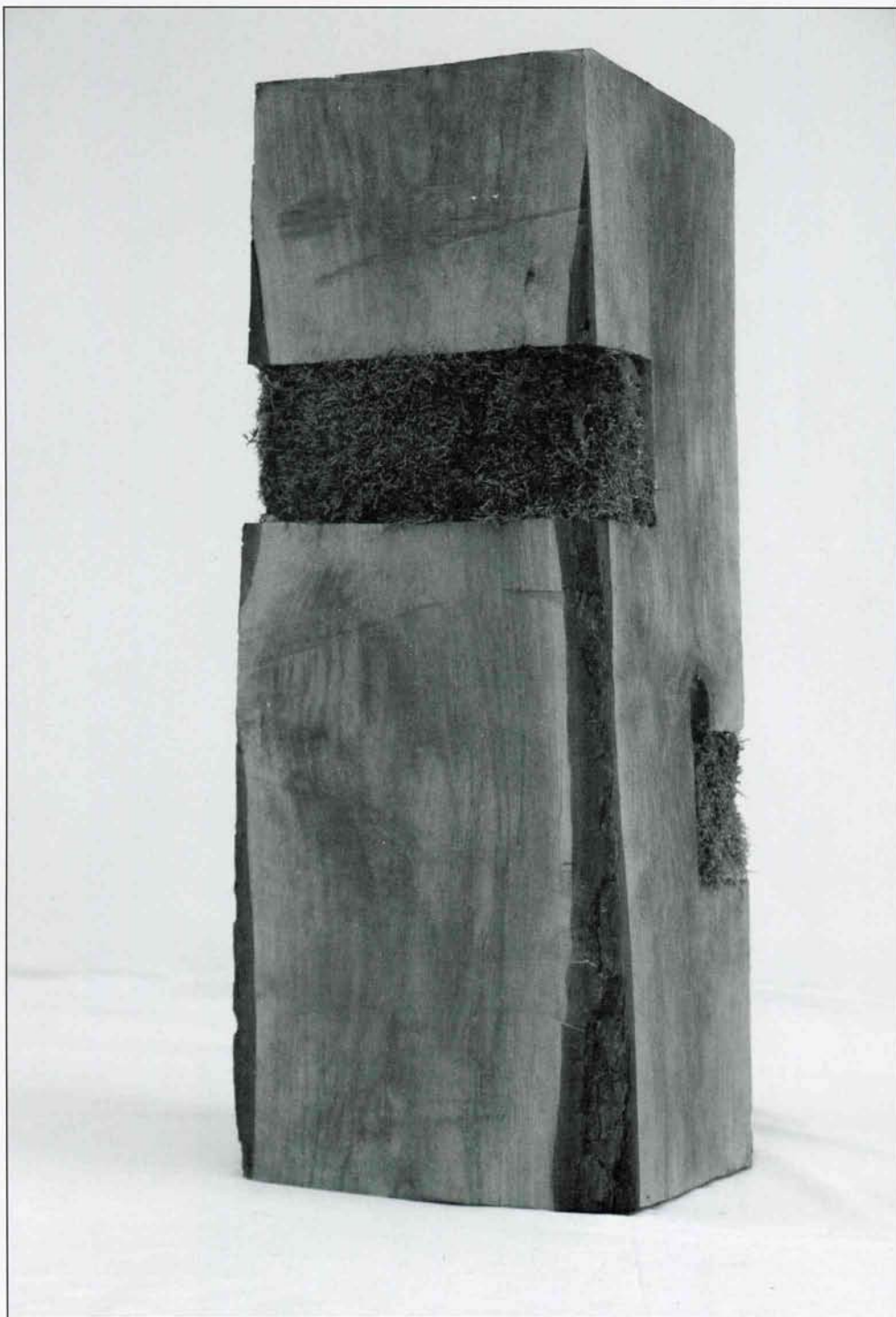

KOVÁCS ZOLTÁN / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: NYÚJTÓZKODÓ

MÉRET: 25 X 100 X 25 CM

ANYAG: ÉGER

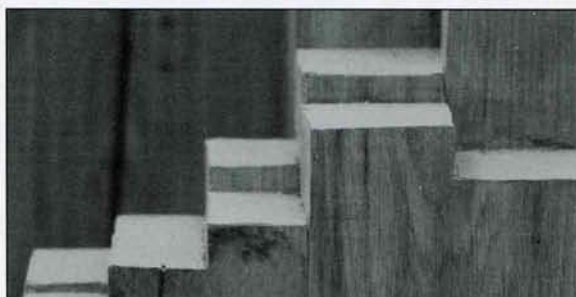

KULCSÁR GRÉTA / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: INTIMITÁS

MÉRET: 30 X 30 X 100 CM

ANYAG: ÉGER, MOHA

NÉMEDY GERGELY MÁTÉ / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: CHOPIN WALTZ OP. 64 NO.02

MÉRET: 50 X 40 X 110 CM

ANYAG: TÖLGY

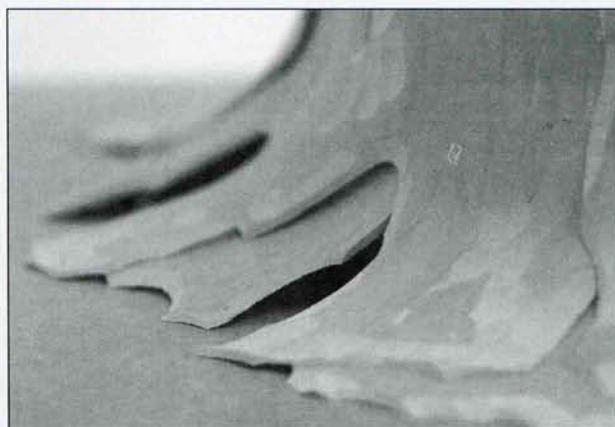
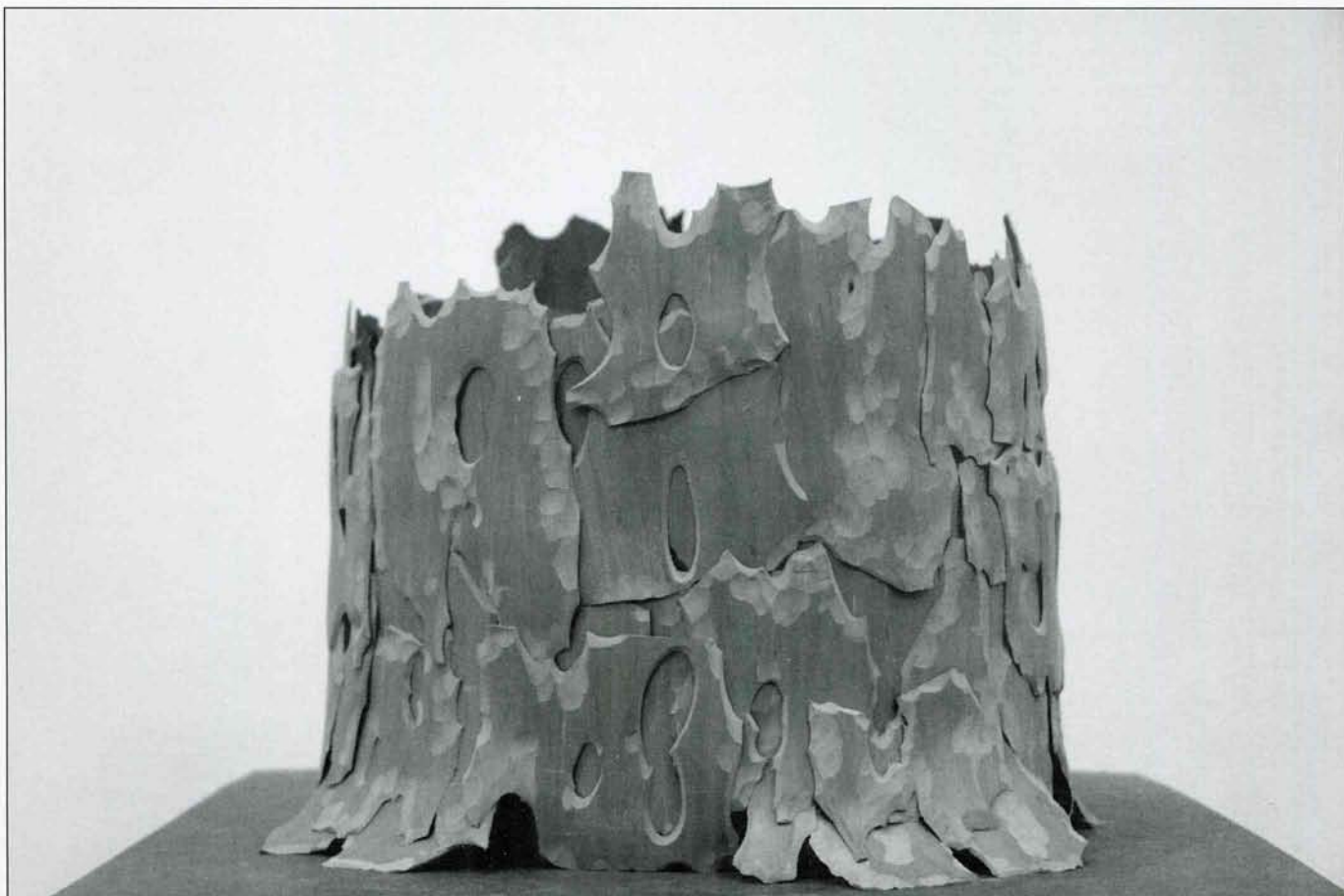

OLÁH BOGLÁRKA / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: JELEK

MÉRET: 40 X 70 CM

ANYAG: ÉGER, ÓLOM

PÁPAI DÁNIEL GYÖRGY / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: SYCAMORUS CREATIO

MÉRET: 50 x 50 CM

ANYAG: LINÓLEUM

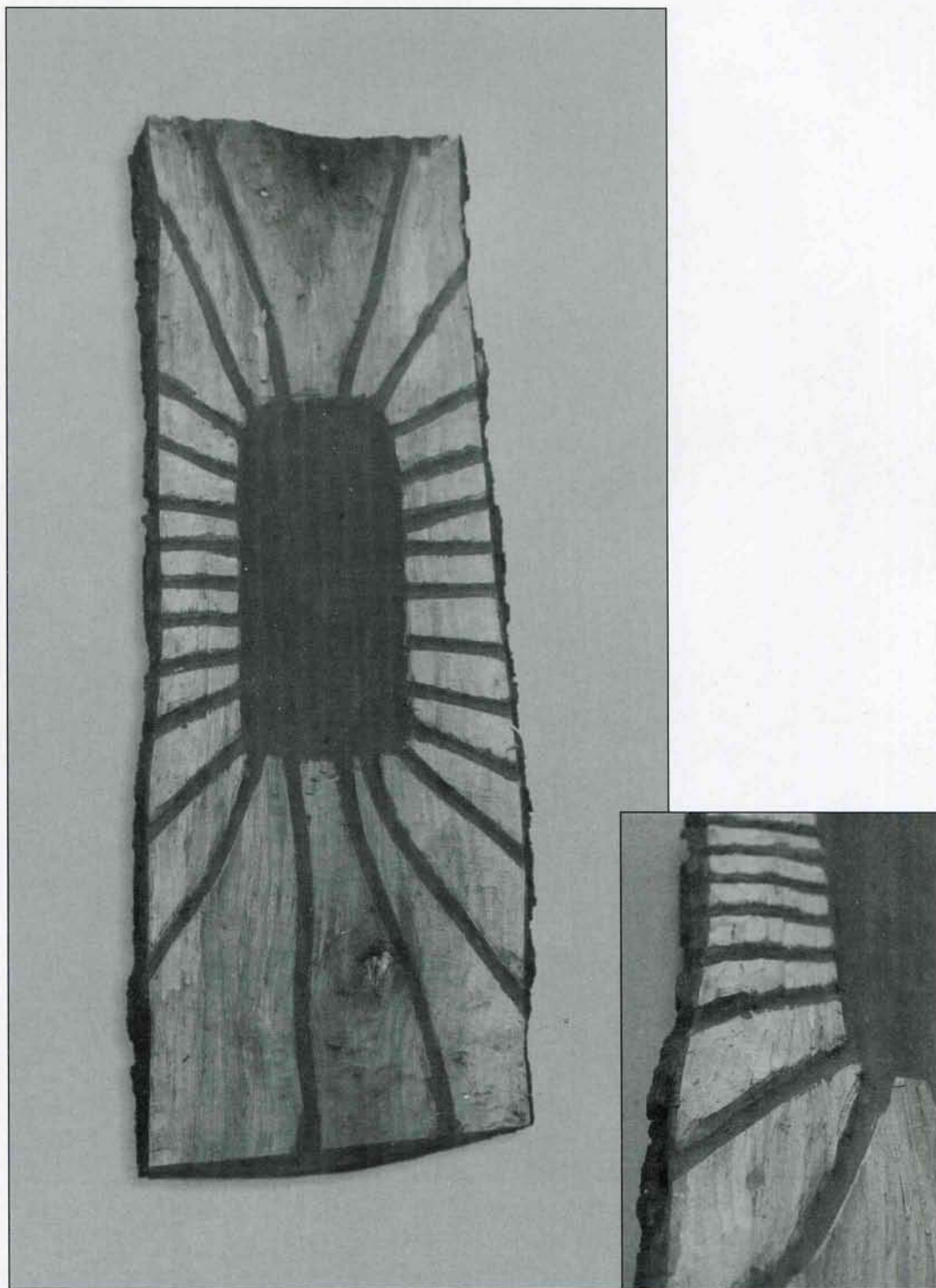

PARAGI ÁDÁM / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: RAGADOZÓ PRÉDÁJÁVAL

MÉRET: 120 X 150 X 90 CM

ANYAG: TÖLGY

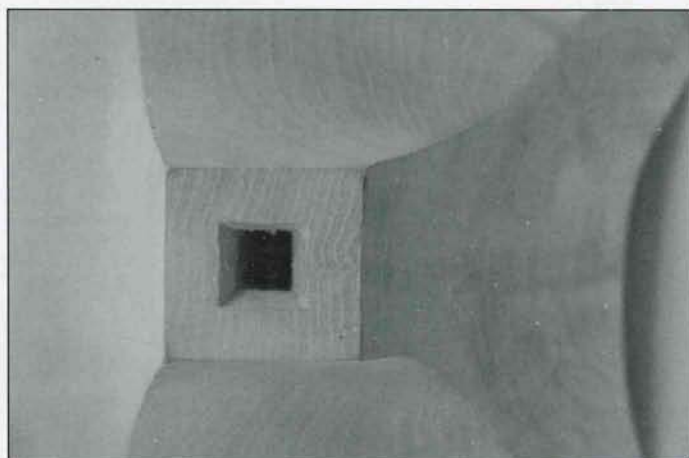
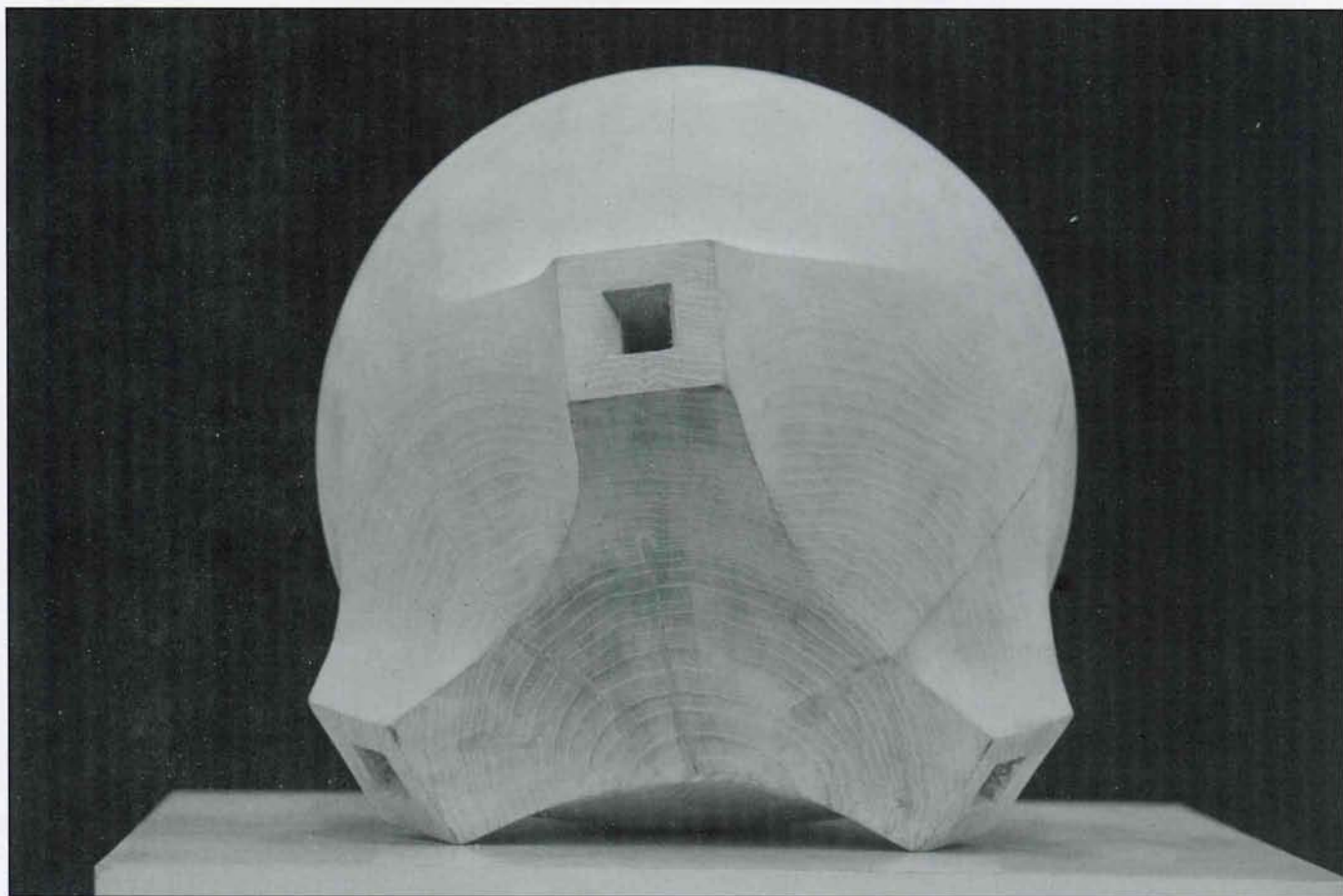

PARÓCZI NÓRA / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: OLTÁR

MÉRET: 160 x 50 x 25 CM

ANYAG: ÉGER

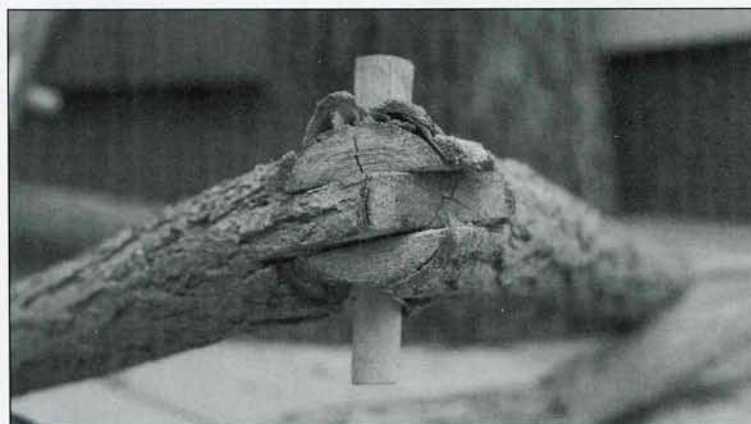
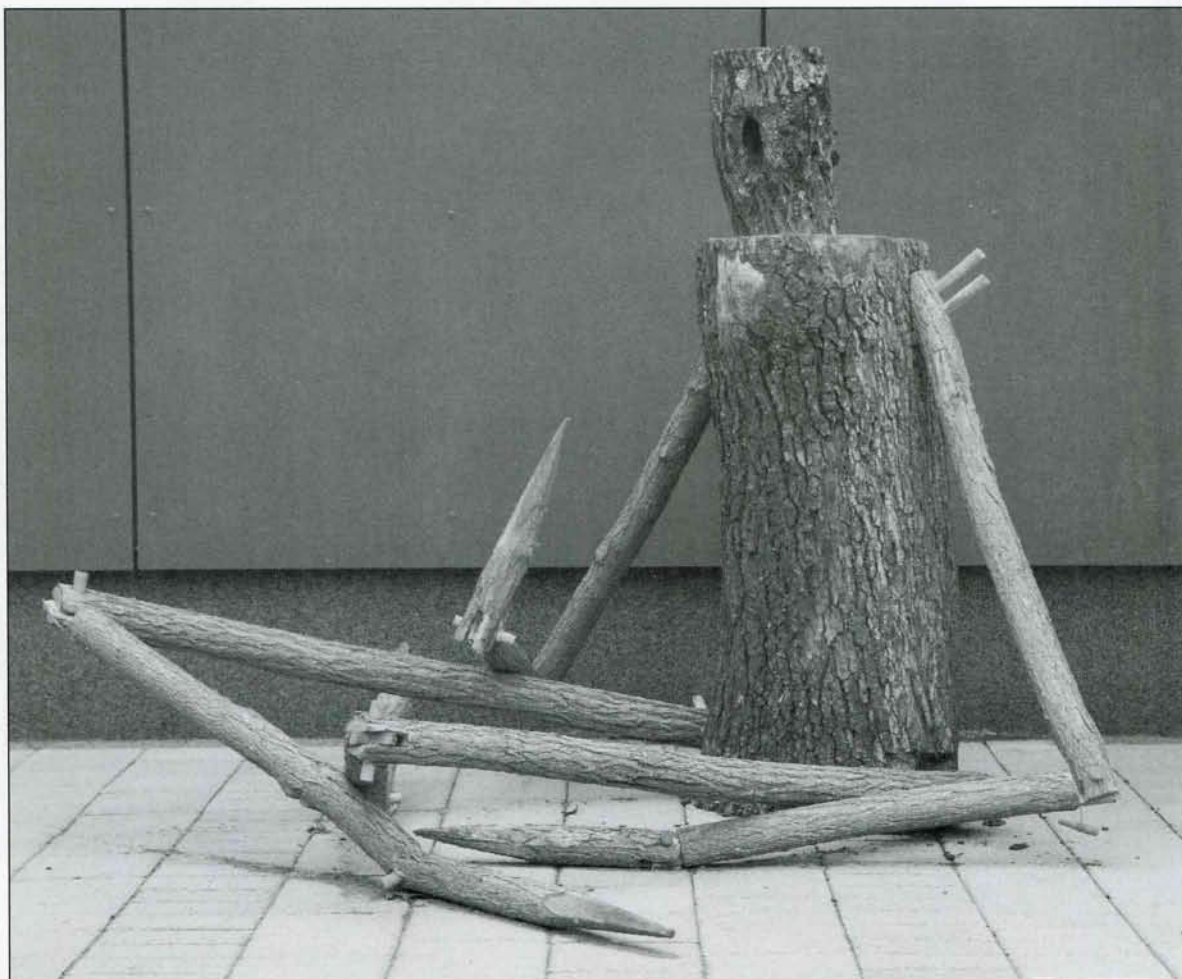

PLANK ANTAL / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: BOLYGÓ

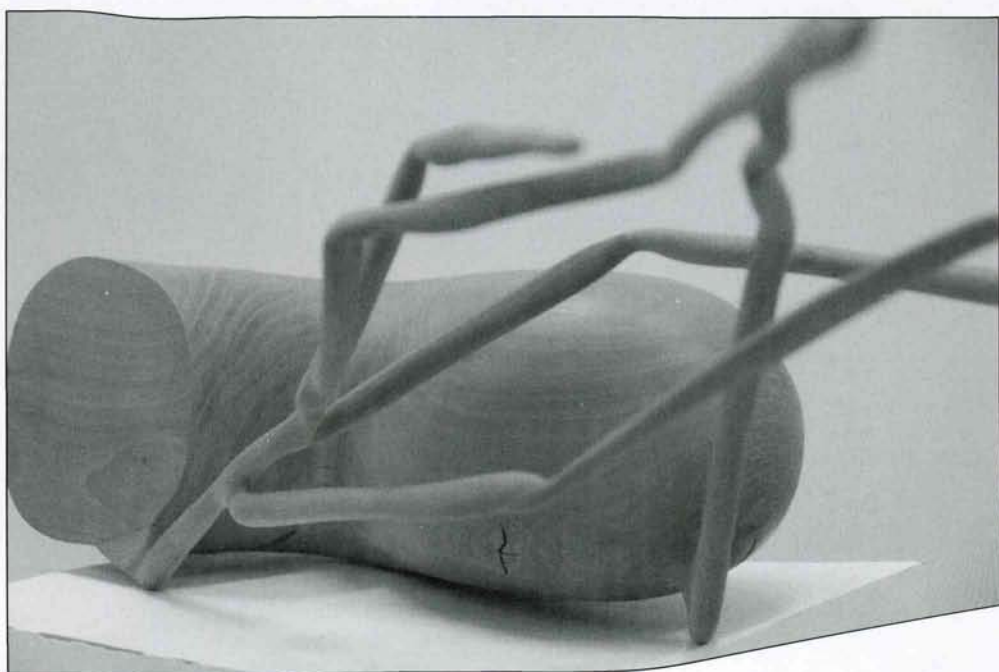
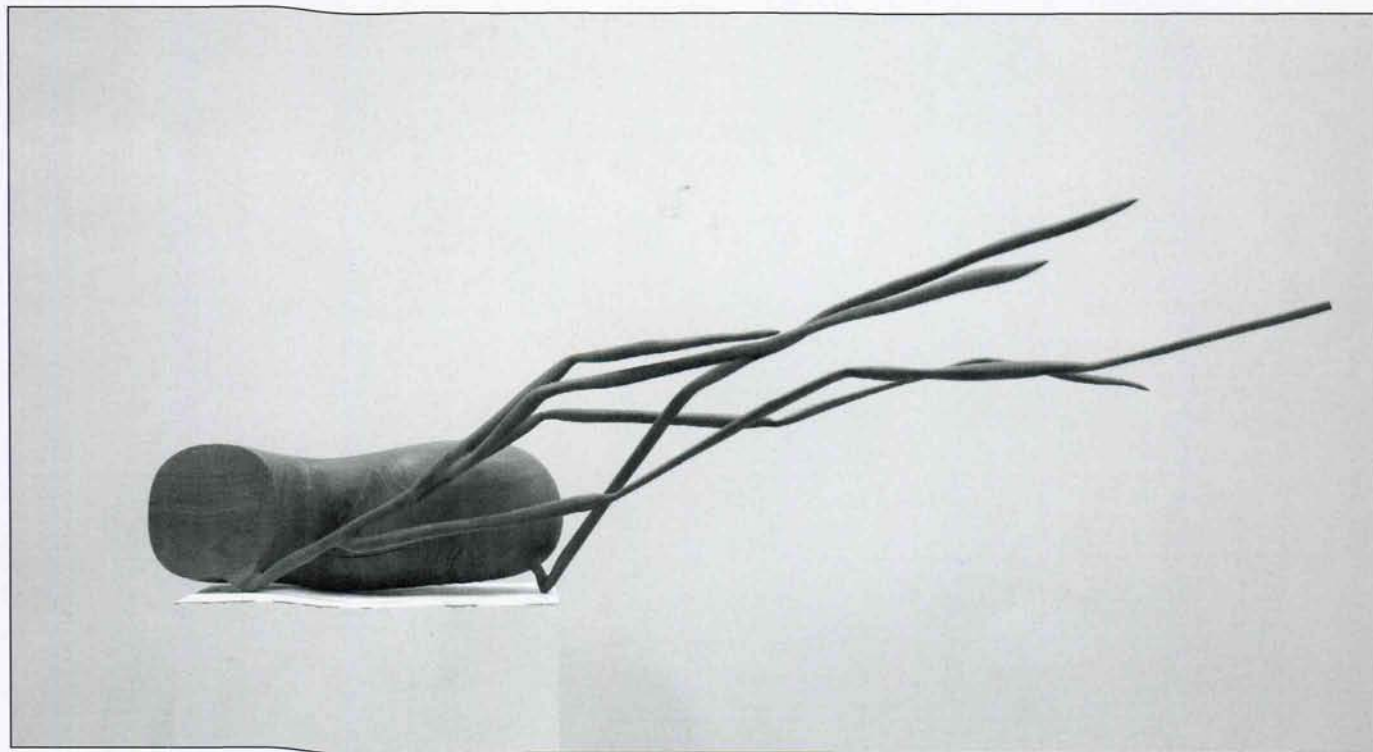
MÉRET: 20 X 23 X 20 CM

ANYAG: KŐRIS

RÁPATYI BENCE / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: PÓKEMBER
MÉRET: 150 X 140 X 130 CM
ANYAG: ÉGER, AKÁC

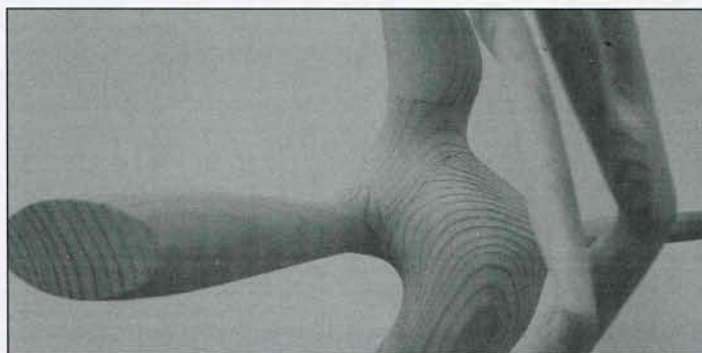
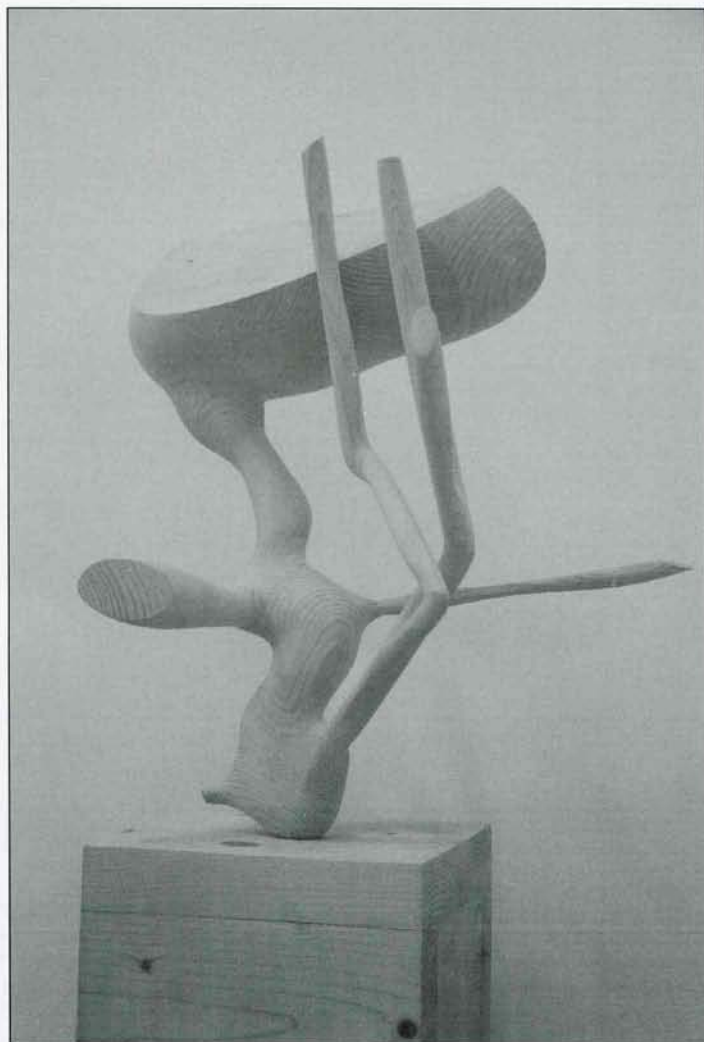

SALLAI DÁNIEL / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: CÍM NÉLKÜL I.

MÉRET: 25 X 115 X 15 CM

ANYAG: CSERESZNYE

SALLAI DÁNIEL / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: CÍM NÉLKÜL II.

MÉRET: 50 X 25 CM

ANYAG: FENYŐ

SÁNTA JÁNOS BOTOND / MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

CÍM: PATKÓ

MÉRET: 150 X 110 X 65 CM

ANYAG: TÖLGY

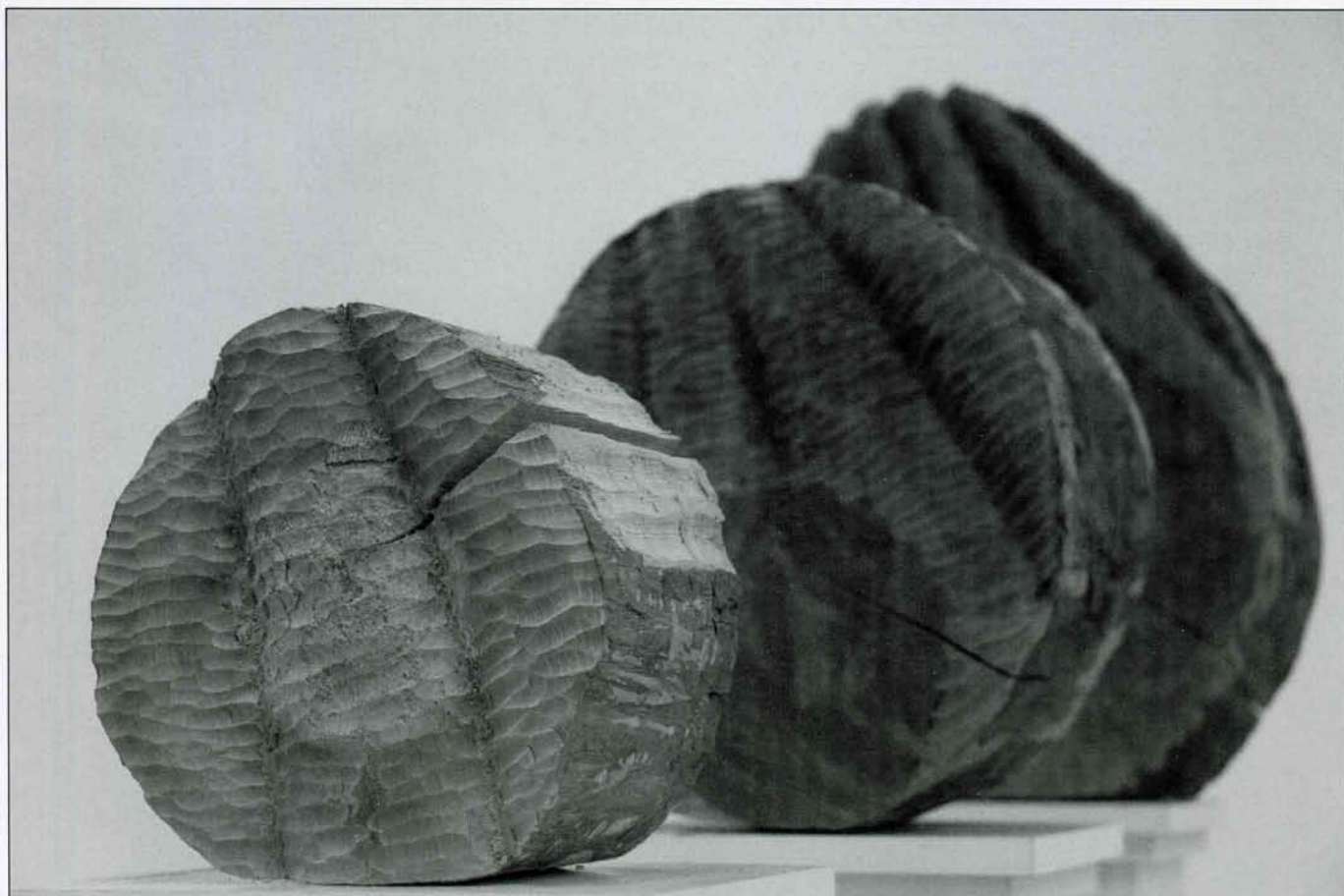

TOMPA JÁNOS CSABA / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: AUTORITÉ

MÉRET: 110 x 70 x 50 CM

ANYAG: TÖLGY

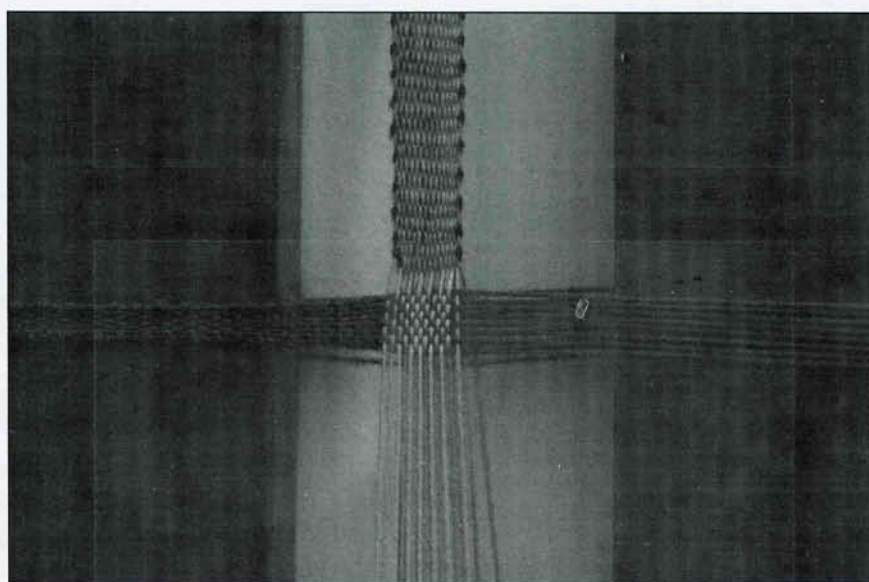
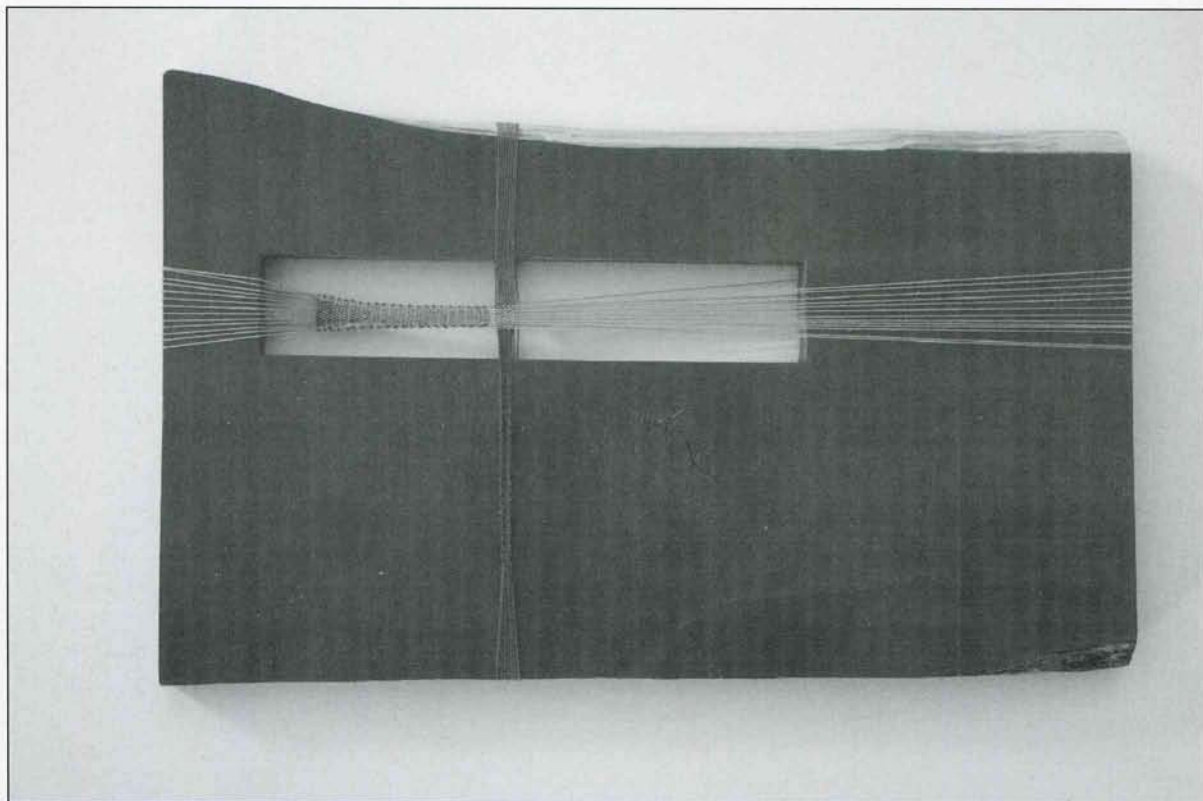

TOPOS BEÁTA / KAPOSVÁRI EGYETEM

CÍM: 3=1

MÉRET: 20 x 15, 30 x 15, 45 x 15 CM

ANYAG: ÉGER

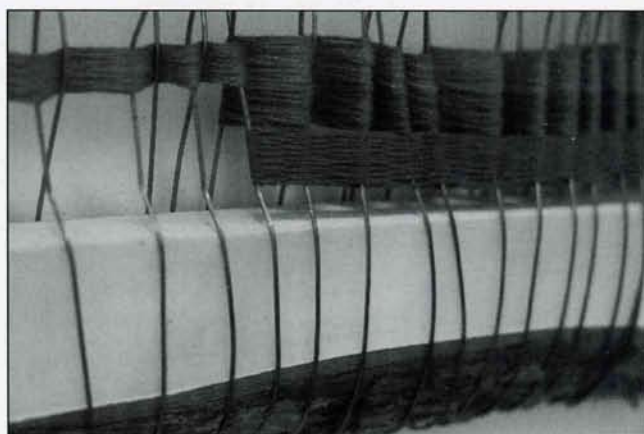
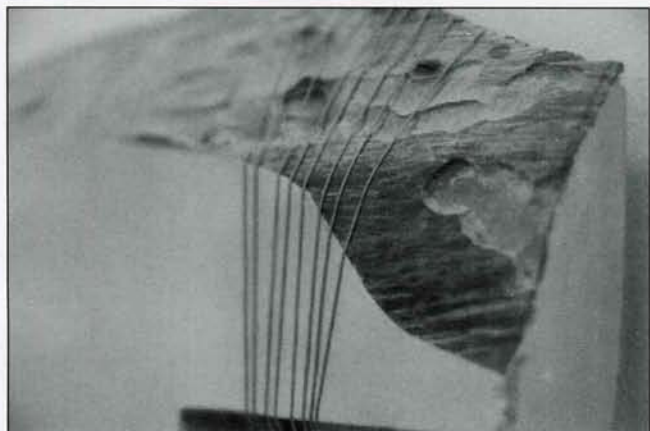
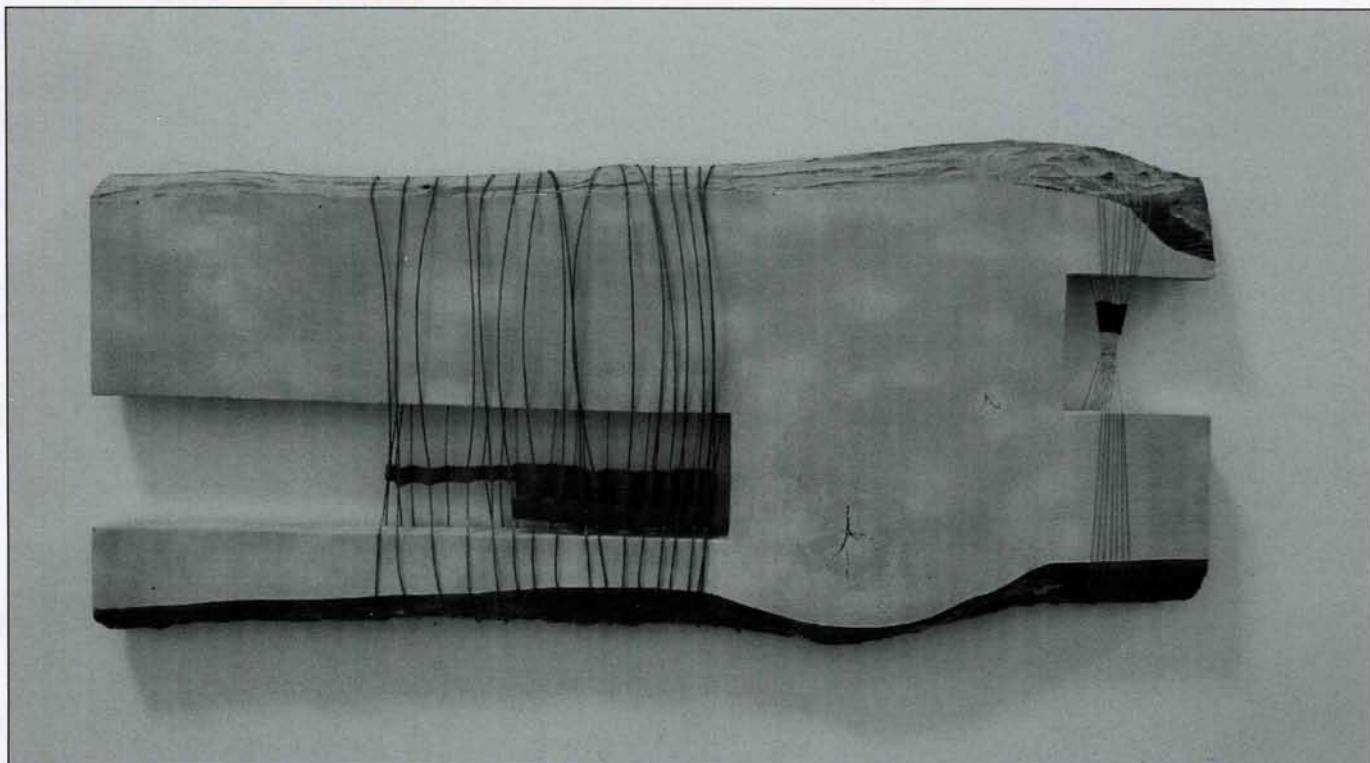

TÓTH JUDIT / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: KAPCSOLÓDÁSOK II.

MÉRET: 40 X 22 X 2 CM

ANYAG: KÖRTEFA, FESTÉK, LAKK, FONAL, FÉMHUZAL, SZÖG

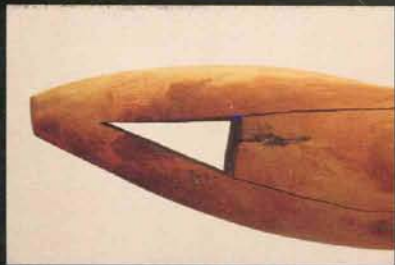

TÓTH JUDIT / PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

CÍM: KAPCSOLÓDÁSOK III.

MÉRET: 50 X 22 X 2 CM

ANYAG: KÖRTEFA, FESTÉK, LAKK, FONAL, FÉMHUZAL, SZÖG

nka
Nemzeti Kulturális Alap

**NAGYATÁDI
KULTURÁLIS
ÉS SPORT
KÖZPONT**

